

➔ НОВИНИ НДО Кіровоградщини

- ✓ ВОЛЯ громадянська - сила могутня!
- ✓ ІНФОРМАЦІЯ стала більш доступною.
- ✓ ТЕХНОЛОГІЇ для НДО.

➔ АКТУАЛЬНА тема

- ✓ ПРАКТИЧНЕ впровадження теоретичної моделі.

➔ КОМЕНТАР фахівця

- ✓ ІНСТРУКЦІЯ ім. Джона Сміта: про ефективність, розуміння, зміни.

➔ ЗНАЙОМСТВО зблизка

- ✓ ІСАР "Єднання".

➔ РЕСУРСИ для НДО

- ✓ ЛАБОРАТОРІЯ де для мешків.

➔ КУЛЬТУРНИЙ обмін

- ✓ ОДЕРЖАТИ перемогу над собою.

➔ БІБЛІОТЕЧКА для НДО

- ✓ ТЕХНОЛОГІЇ розвитку інформаційно-комунікативної мережі для громадянського сектору на регіональному рівні.
- ✓ ПОВІДНІСТЬ підприємств: кадрів, державних інформаційно-комунікативних забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні.
- ✓ ІНФОРМАЦІЙНЕ забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні.

➔ КОНКУРСИ

- ✓ ФУНДАЦІЯ Свєтєра.
- ✓ УКРАЇНСЬКИЙ жіночий фонд.

ОДЕРЖАТИ перемогу над собою

У свій час, коли В. Ворошилов придумав гру „Що? Де? Коли!“, він не міг собі уявити, що ця гра стане ідеалом та способом життя для тисяч людей з усього світу. Що ця гра не залишить незацікавленим як молодь, так і людей похилого віку. Але так воно зараз і є. Сотні клубів інтелектуальних ігор в сотнях міст у десятках країн усього світу, тисячі прихильників цього виду „спортивних“ змагань, незгасаючий інтерес та нові і нові прихильники.

(продовження на стор.8)

Тиражування цього бюлетеня здійснено в рамках проекту „Воля громадянська - сила могутня!“, що впроваджується ІСС та ІСАР „Єднання“ за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку.

Думки, висловлені у виданні, належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією редакції бюлетеню, ІСС, ІСАР „Єднання“ та Агентства США з міжнародного розвитку.

ВОЛЯ громадська - сила могутня!

Кіровоградським об'єднанням громадян інститут соціокультурного менеджменту" розпочалася реалізація проекту інформаційне забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні". Даний захід реалізується в рамках проекту воля громадська - сила могутня!", що впроваджується ІСС та ІСАР єднання" за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку.

Основною метою проекту є сприяння процесу активізації громадян у вирішенні соціальних проблем шляхом підвищення рівня компетентності місцевих активістів в питаннях інформаційного забезпечення своєї діяльності. Це буде здійснено за допомогою видання та розповсюдження бюлетеню "НДО-Інформ" та проведення тренінгу "Інформаційне забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні". Таким чином, протягом чотирьох місяців, які складають термін тривалості проекту ІСКМ, буде надруковано та розповсюджено два номери бюлетеню НДО-Інформ", в якому будуть друкуватися статті про історії успіху" НДО, а також новини НДО та новини фінансування проектів. До того ж, в бюлетенях буде інформація про видання ІСКМ, що зможуть допомогти активістам НДО у їх діяльності. Проведення тренінгу інформаційне забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні" дозволить учасникам набути знань та навичок роботи із засобами масової інформації у своїй основній діяльності та ефективному управлінню інформаційним забезпеченням вирішення соціальних проблем.

Флоренко Андрій.

ІНФОРМАЦІЯ стала більш доступною

Саме так можна стверджувати після того, як з червня 2004 року на базі Інституту соціокультурного менеджменту розпочав роботу інформаційно-консультативний центр для недержавних організацій, який працює в рамках проекту, підтриманого Міжнародним фондом

Відродження - мережа партнерства - 2004". Громадські організації зможуть отримати інформацію про конкурсні програми МФВ та інших донорських організацій. Фахівці Центру також будуть надавати консультативну допомогу, усім хто її потребує. До того ж інформація буде розповсюджуватися через Інтернет - розсилку, сайт „3-й сектор та 4-а влада" (www.presscat.org.ua). бюлетень НДО-Інформ", організацію прес-клубів для представників місцевих засобів масової інформації, розповсюдження та публікацію прес-релізів.

Лев Абрамов.

Інформаційний партнер МФВ в Кіровоградській області:

Контактна особа: Флоренко А.Ю.

пошта: ІСКМ, а/с 4/30, М.Кіровоград, 25006

e-mail: florenko@ngo.org.ua

До уваги працівників НДО!

Інститутом соціокультурного менеджменту готується до видання нова книга соціальні технології". Дане видання ставить за мету розкрити поняття соціальних технологій та надати інформацію щодо їх використання в діяльності громадськими організаціями. Книга включатиме в себе наступні розділи:

- соціальна технологія та її принципи;
- технологія розвитку громади;
- технологія лобіювання інтересів громадян;
- технологія створення інформаційно-методичної мережі;
- технологія організації співпраці НДО та ЗМІ;
- використання інформаційних технологій при створенні ресурсів для НДО.

Авторами даного видання є Тамара Азарова та Лев Абрамов. Що мають досвід роботи у третьому секторі та є авторами ряду видань, що присвячені основним проблемам НДО. соціальні технології" будуть розповсюджуватися безкоштовно для НДО. Слідкуйте за подальшою інформацією про тиражування та початок розповсюдження книги.

ПРАКТИЧНЕ впровадження теоретичної моделі

Центр підтримки громадських та культурних ініціатив (ЦПГКІ) з 2001 року є регіональним партнером (у Дніпропетровській області) Центру підтримки творчих ініціатив, для впровадження Національної програми соціальної взаємодії НДО України та державних закладів культури. В рамках цієї Програми побудована інформаційно-методична мережа на базі державних закладів культури, основним призначенням якої є підтримка місцевих громадських ініціатив.

Кореспондент: *Наталя, розкажіть, будь ласка про діяльність Вашого центру? Н. Стаднічук:* Центр підтримки громадських і культурних ініціатив виник завдяки зусиллям викладачів Дніпропетровського училища культури. Спочатку вони, окрім основної роботи, час від часу займалися суспільною діяльністю, що полягала в організації і проведенні різного роду заходів, акцій і так далі. У якийсь момент ми зрозуміли, що нам цього недостатньо і що ми хочемо так працювати постійно. Саме тоді ми одержали інформацію від заступника начальника управління культури Дніпропетровської обласної державної адміністрації Катерини Самарець про Програму Центру підтримки творчих ініціатив, яка нас дуже зацікавила. Незабаром ми поїхали на стажування в Кіровоград, щоб ближче ознайомитися з роботою цього Центру. Варто сказати про те, що в той час у Дніпропетровську існував інформаційний вакуум у середовищі громадських організацій. Ознайомившись з діяльністю ЦПТІ, ми вирішили ліквідувати цей

недолік і зайняти саме цю нішу неприбуткового сектору.

Кореспондент: *Наталя, чого вдалося досягти ЦПГКІ до цього часу?*

Н.С: Ми зареєстрували свою організацію, Центр підтримки громадських і культурних ініціатив, президентом якої стала Тетяна Семенівна Барашкова. Ми написали проект і він був підтриманий Міжнародним Фондом "Відродження". Зараз ми успішно впровадили в Дніпропетровській області модель соціальної взаємодії громадських організацій і державних закладів культури. Після стажування в Кіровоградському ЦПТІ ми побачили, що ця модель за своєю суттю дуже близька нам, оскільки наша організація теж співпрацює зі сферою культури і вже досить давно. Модель представляє собою інформаційно-методичну мережу консультативних пунктів для НДО. Така модель зацікавила районні організації - як громадські, так і державні заклади культури. У більшості випадків модель знаходила розуміння і підтримку з боку місцевих організацій і закладів. І оскільки багато працівників цих установ були в минулому випускниками Дніпропетровського училища культури, то ми не зустрічали особливих труднощів з розумінням один одного. Завдяки цим особистим контактам, що ґрунтуються на довірі до нас як до організації, що тісно співпрацює з училищем, нам, можливо й удалося організувати роботу мережі інформаційно-консультативних пунктів (ІКП) настільки швидко і набрати, так би мовити, оборотів. Хочеться сказати, що на початкових етапах, та й зараз, ми постійно одержуємо цінне методичне сприяння з боку ЦПТІ і це, безумовно, є дуже важливим фактором успіху впровадження мережі в нашому регіоні. Зараз у нас працює 11 ІКП у районах. Але ми сподіваємося, що незабаром їх стане 18. Люди, що відвідували тренінги в рамках нашого проекту виявляють зацікавленість даною моделлю і хочуть організовувати роботу ІКП у своїх районах.

Розмову вела Вікторія Талашкевич.

ЦПГКІ

*пр. К.Маркса, 47, офіс 9, М.Дніпропетровськ
49044*

** - Інтерв'ю з Наталею Стаднічук, Центр підтримки громадських і культурних ініціатив (м. Дніпропетровськ, Україна).*

ПРОГРАМА ім. Джона Сміта: толерантність, розвиток, зміни

Нині в Україні і для українців існує чимало, заснованих різними міжнародними фондами програм, котрі дозволяють безкоштовно пройти стажування чи навчання за кордоном. Не секрет, що певна частина програм мають дуже вузьку галузеву спрямованість і тривають довгий час. Програма ж, заснована Фондом імені Джона Сміта, дає можливість фахівцям із різних галузей пройти інтенсивний курс стажування у Великобританії за досить короткий термін.

Шість тижнів, котрі для мене розпочалися 6 червня і закінчаться 17 липня, у 2004 році мають особливу наповненість: десять років тому померла людина, на чю честь і засновано програму - Джон Сміт.

Довідка: Джон Сміт — юрист, адвокат, пізніше — визначний лідер лейбористської партії — народився у північній частині Англії і довгий час мешкав у Шотландії. Мав дружину і трьох доньок і все своє життя присвятив публічній та політичній діяльності. Друзі, котрі нині опікуються фондом його імені, говорять про притаманні цій людині риси толерантності, зваженості, вміння працювати в команді і велике почуття гумору, за що його поважали і колеги, і політичні опоненти.

Після смерті Джона Сміта багато людей і організацій надіслали кошти на створення меморіального пам'ятнику цьому видатному британському діячу. Але, як розповіла нам директор фонду Емма Макленан, кращого пам'ятника для Джона, аніж програма, яку розпочав фонд, годі було й придумати. Спочатку учасниками програми були суто молоді юристи із багатьох країн світу. Це була дуже успішна програма, свідчить один з опікунів коштів, лорд Джон МакКласкі, але учасників об'єднували не спільні проблеми, вирішенню яких намагався сприяти фонд, а професія. Були і інші причини, що призвели до дуже успішного (як виявилось пізніше) рішення залучити до процесів

відбору кандидатур та визначення стратегії розвитку програми Британську Раду.

Довідка: Британська Рада (British Council (БР)) - це міжнародна організація, що була створена для поширення ідей та цінностей, котрими живуть мешканці Великобританії. БР докладає зусиль у проведенні культурницьких та освітніх акцій, має декілька навчальних та різноманітних тренінгових програм у багатьох кутках світу. В Україні офіси Британської Ради знаходяться в Києві, Одесі, Донецьку, Львові.

Шляхом консультацій та переговорів фонд імені Дж. Сміта та Британська Рада дійшли висновку, що варто обмежитися шістьма країнами, що знаходяться на території колишнього Радянського союзу, і розширити перелік фахівців, котрі можуть приймати участь у програмі. Таким чином в Україні, Молдові, Росії, Грузії, Вірменії та Киргизстані молоді юристи, журналісти і викладачі права, працівники державних установ і лідери недержавних організацій отримали ексклюзивну можливість стажуватися у всесвітньо відомих організаціях, проходити академічний курс в університетах і налагоджувати ділові та особисті контакти із представниками британських урядових та неурядових структур. Основну фінансову підтримку програмі у 2004 році надає Департамент Конституційних Справ (Department of Constitutional Affairs).

Цього року від України участь у програмі взяла найбільша серед інших країн-учасниць делегація - п'ять представників Києва, Донецька, Львова, Одеси та Кіровограда. Це Михайло Чаплига, активіст соціалістичної партії України, Данило Федорчук, директор Міжнародного європейського юридичного центру Донецького національного університету, Ольга Мелен, юрист НУО "Екоправо-Львів", Сергій Орлов, фахівець управління міжнародної економіки, євроінтеграції та туризму Одеської облдержадміністрації та, власне, я - Вікторія Талашкевич, регіональний представник "Фундації прав людини".

"Програма-2004" для нас розпочалася зі знайомства із унікальним містом, туристичною перлиною Західної Європи, столицею Шотландії - Единбургом. Не такий великий за кількістю населення і територією, як Глазго чи Бірмінгем, Единбург зачаровує готичною архітектурою і притаманним йому смаком повітря, у якому

НДО-Інформ

№ 1 (25), 2004

змішуються парфуми моря, численних парків і пивоварних заводів....

Довідка: Програму засновано 1996 року Меморіальним Фондом Джона Сміта аби британці постійно пам'ятали одного зі своїх найулюбленіших політиків. Завданнями Програми є укріплення та поглиблення демократичного світогляду через освітню програму та стажування в організаціях, що демонструють демократичні підходи в роботі та їх роль в демократичному суспільстві.

Цільовою групою є молоді висококласні лідери з країн колишнього Радянського Союзу, які займаються політикою, місцевим самоврядуванням і громадянським суспільством та глибоко зацікавлені в поширенні демократичних стандартів. Програма стипендій діє за підтримки друзів та прихильників Джона Сміта, в т.ч. корпорації Бритіш Петролеум (*British Petroleum plc*), Фонду промисловості та Парламенту (*The Industry and Parliament Trust*), Фонду Рейна (*The Rayne Foundation*) та ще кількох фондів, благодійних організацій та приватних донорів. Основне фінансування Програми стипендій на 2004 рік складає внесок Департаменту у справах конституції (*the Department for Constitutional Affairs*).

Шеститижнева програма дає можливість учасникам з України, Росії, Молдови, Киргизстану, Грузії та Вірменії пройти ознайомлюючий етап у Единбурзі, після чого на них чекає двотижневий курс з наданням помешкання. Можливість проведення цього навчального курсу забезпечена Центром вивчення безпеки та дипломатії Бірмінгемського університету (*the Centre for Studies in Security and Diplomacy, University of Birmingham*). Після цього на учасників чекає двотижнєве стажування в організаціях згідно з потребами перших, а потім - тиждень професійної роботи у Лондоні.

В Лондоні на стипендіатів чекає візит на Даунінг Стріт 10, та зустріч з тоні Блером. За шість місяців по поверненню до дому учасники Програми матимуть можливість відвідати семінар у Нижньому Новгороді (Росія) з метою евалюації виконання своїх планів дій.

Первинними завданнями Програми стипендій Джона Сміта є: об'єднати молодих громадських та політичних лідерів з метою обміну точками зору, пройти навчання та отримати інформацію стосовно демократичних підходів;

КОМЕНТАР Фахівця

посилити усвідомлення суспільством потреб бідних верств населення та груп людей з обмеженими можливостями; покращити демократичний доступ та відповідальність. Окрім того, метою Програми є заохочення діалогу між учасниками як у своїх країнах так і за їх межами та створення і підтримування зв'язку з молодими лідерами і працівниками подібних сфер в Об'єднаному Королівстві.

Програма стажувань охоплює наступні предметні сфери:

- практичні питання регіональних політичних систем та їх успішне функціонування;
- огляд систем цінностей, які забезпечують ефективне функціонування політичних та громадських інститутів;
- моделі поведінки, взаєморозуміння та спільні цінності, які є необхідними для успішної взаємодії між політичними, адміністративними та громадськими елементами;
- успішні моделі у відносинах між урядами всіх рівнів (центральною, регіональним, місцевим);
- механізми та інституційні процедури, які діють при наданні цільових соціальних послуг, чутливих до конкретних потреб та ключові послуги інфраструктурної регіональної підтримки;
- вимоги щодо того, яким чином можна забезпечити, щоб голоси бідних та обмежених груп було почуто на рівні регіональних політичних зборів.

Програма ставить акцент саме на британських прикладах успішної діяльності, хоча передбачається, що розглянуті питання будуть корисними також з огляду на умови роботи учасників у їх країнах.

По завершенні стипендії від нас очікується, що ми розробимо власну реформу та інновації, які можна буде впроваджувати на своїх місцях роботи. Будуть розроблені індивідуальні та колективні плани дій, які будуть презентовані на Даунінг Стріт 11 (Лондон).

За більш детальною інформацією звертайтеся до веб-сайту: <http://www.britishcouncil.org/js mithpublic>

Талашкевич Вікторія

ФУНДАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ:

a/c4/30, М.Кіровоград, 25006
тел.: (050)5987030 *
e-mail: vt@ngo.org.ua

ICAP "Єднання"

Що таке ICAP "ЄДНАННЯ"?

Назва нашого центру (англійською – Joining Forces) символізує інтеграцію зусиль недержавних громадських (НГО) організацій та окремих громадян з метою підтримки громадської ініціативи в Україні. Головна мета ICAP "ЄДНАННЯ" - сприяння професійному та організаційному розвитку НГО, об'єднанню прагнень активістів та громадських організацій у справі підтримки громадянської ініціативи. ICAP "ЄДНАННЯ" відкрита для співробітництва з усіма, хто в такий нелегкий час розуміє, що "один в полі не воїн" та прагне об'єднатись з однодумцями, щоб зробити світ кращим, щасливішим.

МІСІЯ ICAP "ЄДНАННЯ"

Підтримка розвитку сектора НГО шляхом сприяння співробітництву серед НГО, а також співпраці НГО з державним та комерційним секторами суспільства.

ЦІЛІ ICAP "ЄДНАННЯ":

- активізація розвитку зв'язків між НГО; о
- активізація взаємопідтримки серед НГО; о
- сприяння співробітництву та створенню коаліцій НГО для вирішення нагальних проблем сучасності;
сприяння організаційному та професійному розвитку НГО;
- сприяння взаємодії НГО з іншими секторами суспільства;
- сприяння розвитку позитивного іміджу НГО в суспільстві;
- допомога фондам й організаціям в розробці стратегії та програм підтримки громадським організаціям регіону з метою підвищення їх ефективності.

ВИТОКИ ICAP "ЄДНАННЯ"

Організація ICAP "ЄДНАННЯ" створена восени 1997 року й офіційно зареєстрована 1-го лютого 1999 року, але корені ICAP "ЄДНАННЯ" сягають значно глибше - у 1993 рік, коли американська громадська

організація ISAR (Initiative for Social Action and Renewal in Eurasia) відкрила свій офіс у Києві (Україна). Основна мета програми ISAR-Київ - надання підтримки екологічним НГО в Білорусі, Молдові та Україні. Ідея створення місцевої організації для підтримки розвитку екологічного громадського руху в регіоні вперше виникла під час конференції "ЕкоФорум Київ-95", яка була проведена ISAR у Києві та зібрала близько 250 представників екологічних НГО з ННД, Сполучених Штатів Америки, країн Західної Європи. Учасники форуму отримали можливість обмінятися досвідом, ідеями, а також порадитись з найболочих загальних проблем. Під час обговорення з особливою актуальністю стала проблема необхідності програм підтримки розвитку екологічного руху та громадянської ініціативи в регіоні. Це й було покладено в основу створення ICAP "ЄДНАННЯ".

ЯК ПРАЦЮЄ ICAP "ЄДНАННЯ"?

Сьогодні ICAP "ЄДНАННЯ" є мережею сильних НГО України, які об'єднані загальною метою - сприяти розвитку сектора НГО шляхом стимулювання їх до співробітництва. Ця мережа почала плідно працювати задовго до моменту свого юридичного оформлення. Організації-члени мережі створили Координаційну раду, яка узгоджує спільну діяльність в рамках мережі. Серед організацій-членів - опорні пункти ICAP "ЄДНАННЯ" в регіонах та відділення, відповідальні за різні напрями екологічної діяльності. Більш детальну інформацію Ви можете отримати на сторінці Мережа опорних пунктів підтримки НГО ICAP "ЄДНАННЯ"

Бюро інформації, консультацій і координації, яке створене завдяки ресурсній базі ІЗАК та місцевих НГО, забезпечує взаємодію між усіма структурними та програмними компонентами ICAP "ЄДНАННЯ", а також надає послуги НГО. Більш детальну інформацію Ви можете отримати на сторінці *Мережа опорних пунктів підтримки НГО ICAP "ЄДНАННЯ"*

ЩО САМЕ РОБИТЬ ICAP "ЄДНАННЯ"?

У відповідності до потреб НГО в регіонах, ICAP "ЄДНАННЯ" працює за декількома напрямками, серед яких такі: надання інформаційної підтримки, надання консультацій, дослідницьких та аналітичних послуг, сприяння підвищенню реноме НГО, пошук партнерів, інформаційно-рекламне забезпечення НГО, проведення тренінгів, підтримка ініціатив НГО в регіонах та програма адміністрування грантів. Більш детальну інформацію Ви можете отримати на сторінці *Програми ICAP "ЄДНАННЯ"*

НДО-Інформ

№ 1 (25), 2004

ІСАР "ЄДНАННЯ" видає щомісячний бюлетень, який є своєрідною "дошкою оголошень" щодо майбутніх подій та можливості участі в різних програмах. В бюлетені НГО можуть розмістити інформацію про свої проекти, отримати інформацію про роботу своїх колег, а також про нові програми, семінари, тренінги, стажування, що можуть бути корисними для подальшого розвитку організацій. ІСАР "ЄДНАННЯ" також має базу даних екологічних НГО Білорусі, Молдови та України і виконуваних ними проектів, базу даних фондів та організацій, що підтримують НГО в регіоні, базу даних експертів у різних галузях екологічної діяльності, базу екологічних проблем регіонів України. Підготовлений до друку довідник НГО, що працюють в галузі екології. На базі регіональних центрів ІСАР "ЄДНАННЯ" створена мережа бібліотек та відеотек. Більш детальну інформацію Ви можете отримати на сторінці *Ресурси ІСАР "ЄДНАННЯ"*

ДЛЯ КОГО ІСНУЄ ІСАР "ЄДНАННЯ"?

Сьогодні діяльність ІСАР "ЄДНАННЯ" спрямована на допомогу окремим активістам та НГО України, які вирішують екологічні проблеми - їх налічується більше 500 організацій. Це ті організації та активісти, що виборюють свої права на чисте довкілля, захищають та відновлюють природні ландшафти, пропагують ідеї дбайливого природокористування. Вони займаються просвітницькою діяльністю, намагаються подолати байдужість та споживацьке ставлення до природи, допомагають примусити владні структури почути голос "простих" людей, стимулюють населення своїх міст та сіл до участі в процесі прийняття рішень. Якщо Ви хочете більше дізнатися про діяльність цих організацій, завітайте до розділу нашої \УеБ-сторінки *Інтерактивний довідник НГО України, Молдови і Білорусі, що займаються екологічною діяльністю*. Крім того, ІСАР "ЄДНАННЯ" допомагає іншим організаціям, фондам, державним структурам, науковим установам, засобам масової інформації, бізнесменам у пошуку партнерів в екологічному русі України у справі обміну інформацією або впровадження конкретних проектів, надає аналітичну інформацію про екологічний рух, консультує з питань стратегії й тактики розвитку програм підтримки громадської ініціативи в регіоні.

ІСАР "ЄДНАННЯ"

a/c 447, Київ, 03150
тел./факс: (044)2010160
e-mail: ednannia@isar.kiev.ua

РЕСУРСИ для НДО

ЛАБОРАТОРІЯ не для вчених

У 2003-2004 р.р. Центром підтримки творчих ініціатив (ЦПТІ) був реалізований проект, спрямований на систематизацію сфери громадської освіти. До задач даного проекту входило створення сайту "Соціальна лабораторія". Що ж собою представляє даний Інтернет - проект?

Інтернет - платформа "Соціальна лабораторія" (www.y50clab.org.ua) - механізм ефективного інформаційного обміну експертів і фахівців різних країн, метою якого є соціальний розвиток суспільства (результат 5 років роботи ЦПТІ та ІСКМ при підтримці Фонду Євразія).

Соціальна лабораторія організує взаємодію експертів у напрямку вивчення, апробації, технологізації і впровадження ефективних механізмів вирішення соціальних проблем.

Появі Соціальної лабораторії передували вивчення й апробація технологій соціальної взаємодії різних соціальних інститутів суспільства, ефективних механізмів інформаційного обміну, розробка стратегії розвитку національної системи інформаційно-методичного забезпечення процесу соціального розвитку територіальних громад і регіонів.

Сайт являє собою платформу для роботи експертів сфери НДО, закладів культури, фахівців донорських структур, суть якої полягає в тому, щоб аналізувати наявний досвід різних моделей, що застосовуються для вирішення соціальних проблем на місцях. Крім того, "Соціальна лабораторія" покликана розробляти і впроваджувати новітні технології рішення соціальних проблем із урахуванням не тільки українського досвіду, але

також, по можливості, і досвіду країн ближнього зарубіжжя, оскільки для цих країн характерні майже ідентичні умови їхнього посттоталітарного минулого.

З огляду на цілі і задачі, що стоять перед платформою "Соціальна лабораторія", був зроблений акцент на те, щоб максимально полегшити і зробити як можна більш ефективним процес аналізу існуючого досвіду, його адаптації до місцевих умов і розробки нових підходів до систематизації процесів рішення соціальних проблем на місцевому рівні.

У результаті був розроблений сайт, що є необхідними і дуже ефективним інструментом, який дозволяє його учасникам досягати поставлених цілей. "Соціальна лабораторія" має могутній розділ форумів, по різних темах, що дозволяє структуровано підходити до актуальних питань.

Так, створено спеціалізований форум, у якому беруть участь зареєстровані на сайті фахівці у вищезгаданих сферах і обговорюються загальні питання. Крім того, є розділ "Міжнародна рада суспільних освітніх програм", що розподіляється на 5 тем. Кожна тема являє собою міні-платформу, на якій і відбуваються обговорення по кожній з п'яти тем. Вона містить спеціальні розділи для висловлень зауважень, формулювання проблеми, власне, форуму й інших розділів. Роботою форумів керують модератори. Крім того, існує також і група експертів, що представляє по тій чи іншій темі офіційні точки зору НДО, держустанов культури, міжнародних благодійних фондів.

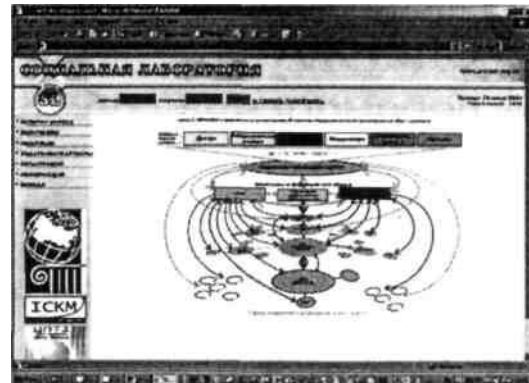
На даний момент учасниками "Соціальної лабораторії" виступають більш ніж два десятки фахівців і експертів з різних сфер.

Розділи "Закритий форум" і "Міжнародна рада суспільних освітніх програм" відкриті лише для зареєстрованих користувачів сайту, яким надається можливість брати участь у процесі створення творчого продукту.

Крім цих розділів існують і інші:

- "Історії успіху"
- "Документи"
- "Інтерв'ю"
- "Учасники/партнери"
- "Реєстрація"
- "Інформація"

Так, розділ "Історії успіху" знайомить усіх користувачів мережі Інтернет з тими успішними прикладами рішення соціальних проблем, що вже зараз реально працюють і ефективно сприяють поліпшенню нашого суспільства.

Розділ "Документи" містить різні офіційні документи, якими керуються як громадські, державні і донорські організації взагалі, так і конкретні їхні представники в "Соціальній лабораторії". Серед таких документів - закони, постанови й інші нормативні матеріали законодавчого характеру.

Розділ "Інтерв'ю" містить, відповідно, інтерв'ю фахівців різних сфер на соціально важливі теми.

Розділи "Учасники/партнери" відсилає користувача до тих організацій, що беруть активну участь у розвитку громадського суспільства й активно сприяють роботі "Соціальної лабораторії".

"Реєстрація" дозволяє користувачам зареєструватися на сайті й отримати доступ до участі у форумах.

Розділ "Інформація" дає можливість ознайомитися із загальною схемою механізму інформаційно-методичного забезпечення соціального розвитку територіальних громад і регіонів.

Наприкінці хотілося б висловити надію, що даний веб-ресурс стане одним з діючих інструментів розробки ефективних механізмів рішення соціальних проблем на місцевому рівні і що ті, хто працює над цією актуальною проблемою зможуть застосувати свої знання і навички для поліпшення нашого суспільства.

Віталій Штефан.

ЦПТІ

а/с4/30, М.Кіровоград, 25006

тел./факс: (0522)351576

e-mail: rc@cpti.kr.ua

ОДЕРЖАТИ перемогу над собою

У свій час, коли В. Ворошилов придумав гру що? Де? Коли?", він не міг собі уявити, що ця гра стане ідеалом та способом життя для тисяч людей з усього світу, що ця гра не залишить незацікавленими, як молодь, так і людей похилого віку. Але так воно зараз і є. Сотні клубів інтелектуальних ігор в сотнях міст у десятках країн усього світу, тисячі прихильників цього виду „спортивних“ змагань, незгасаючий інтерес та нові і нові прихильники. Звісно, що поряд із двома „наріжними“ камінцями інтелектуального руху - „Що? Де? Коли“ та „Брейн - ринг“, зараз існує безліч не менш цікавих ігор, але ці дві, залишатимуться класикою, хоча і тут не обійшлося без нововведень. Так з 2000 року, Одеський клуб інтелектуальних ігор розпочав експеримент по проведенню „ЩДК“ на витримку, яка діє і до цього часу.

Доброю традицією одеського інтелектуального клубу є щорічне проведення інтелектуального марафону у місті понад морем. Почалося усе зі спроби проведення гри на 100 запитань (замість звичайних пакетів з 45-60, які використовуються в класичному варіанті спортивного „ЩДК“) у 2000 році. Експеримент мав успіх, що дозволило досягти планки 200 питань у 2001. На той час для багатьох гравців це було чимось нереальним. Але приємна атмосфера, що була обумовлена проведенням гри на березі моря в одному з залів кафе в Аркадії, зробила свою справу і нарікань на високий рубіж не надійшло. Отже в 2001 році марафон приєднав до свого статусу префікс „СУПЕР“, оскільки гра йшла без перерви рівно 24 години. Відіграно тоді було 584 питання. Але бажаючих перевірити свою витримку менше не стало і тому 2003 рік, аналогічно до казок

КУЛЬТУРНИЙ обмін

Шахерезади ознаменувався рубежем у 1001 питання, гра тривала півтори доби.

Так було в попередні роки. Популярність одеських "експериментів" зростала, і всіх бажаючих студентський клуб "Акваріум" {який став традиційним спонсором проведення марафонів - прим, ред.) вже не міг вмістити більш п'ятдесятьох команд в одному приміщенні протягом більш ніж доби - це додатковий екстрим. Таким чином на марафон 2004 року прийшлося проводити додатковий кваліфікаційний турнір.

На міжнародний жіночий день на електронні скриньки зареєстрованих у відборі команд, прийшло перше з 67 питань. Це було початком двомісячного забігу з питань та відповідей. Щодня більш ніж 80 команд протиставляли свою ерудицію та знання ерудиції та знанням авторів питань відбору. Відповіді приймалися організаторами до 23 годин 59 хвилин тієї ж самої доби. Так великим мінусом багатьох команд стало те, що їм не завжди вдавалося зібратися всією командою й організувати нормальний мозковий штурм, як це звичайно робиться на іграх.

Не обійшлося у відборі без казусів. Одне з питань задавалося на Перше Квітня, не дивлячись на цілковиту його серйозність. Відразу ж після його появи з'явилося оголошення від організатора, суть якого зводилася до того, що обсяг листів досить великий, і організатори підключають до обробки "ще кілька людей". Отже відповіді на це питання необхідно надсилати на нижченаведену адресу. У той же день можна було без ускладнень підрахувати кількість команд, що й гадки не мали про існування дискусійного листа "Знавець", адреса якого, власне і була зазначений у тім листі. Отже, весело було!

В середині травня було опубліковане останнє питання відбору, а також список тих, хто одержав право грати в Одесі на марафоні. Але головна інтрига зберігалася до самого останнього моменту. Скільки питань буде відіграно цього року, не знав ніхто. На запитання про те, скільки буде тривати захід, організатори відповіли цілковито в одеському стилі: "Початок ранком в суботу останнього вікенда травня. Закінчення, напевно, в неділю". Що ж, заперечити цій відповіді було нічого, тому поїхали грати в "кота в мішку".

Кривий Ріг одержав відразу дві путівки на марафон. Тому у п'ятницю вранці, 28 травня, тоді, коли вулиці всіх міст заповнили випускники в червоних і, чомусь блакитних стрічках, команди "Початок другого Тома" і "Так гартувалася сталь" зручно розташувалися в маршруті, що була виділена Криворізьким металургійним комбінатом. Так "прибула в Одесу банда із Кривбасу".

КУЛЬТУРНИЙ ОБМІН

Марафонський ранок для багатьох команд почався з того, що потрібно було вирішити перше логічне завдання - знайти вхід у клуб, що у порівнянні з минулим роком потрапив під огорожу, разом із усіма прилеглими ВНЗами, довжелезним парканом. По кількості команд, що розташувалися в "Акваріумі" було видно, що це було не саме складне завдання.

Самим нагальним питанням для команди "Початок другого Тома", перед початком марафону був: "А де наш легіонер?" Справа в тім, що останній тиждень перед виїздом був досить нервовим. Вже було зрозуміло, які команди мають право участі у марафоні, а от зі складом були проблеми. Так, дехто просто не міг не з'явитися в суботу на роботу; останній дзвоник також показав свою саркастичну посмішку. В такій ситуації є можливість впровадження різноманітних експериментів для досягнення кінцевої мети - приведення чисельності гравців команди до статутного числа 6. Одним із ефективних інструментів всіх часів і народів є запрошення через всеукраїнські листи розсилку. Так складається текст, відправляється електронною поштою і...

Вибір Кривого Рогу ґрунтувався на тім, що серед тих, хто залишився в числі гравців не було жодного, хто б вільно орієнтувався в історії. Лист з Миколаєва від гравця, який був ще і педагогом-істориком за фахом, зупинив процес відбору і дозволив винести остаточне рішення щодо ігрового складу. Він буквально відразу ж влився до колективу, що відбувається зовсім не з кожним гравцем, що залучається до команди ззовні.

Схема п'ятого марафону була такою: спочатку відіграються запитання Всесвітнього Дня Інтелекту, що проводився в цей день в усьому світі, потім запитання, підготовлені оргкомітетом, а потім... найцікавіше. Якщо перші два пункти склалися з 350 питань, то в анкетах, які потрібно було заповнити учасникам марафону, був рядок, у якому просили вказати авторів, на запитання яких гравці хотіли б грати.

Серед усіх пропозицій була обрана топ-двадцятка. Саме їй було запропоновано (за добу до початку супермарафону) писати і надсилати свої запитання. Після цього вони у режимі он-лайн надходили до редакторів марафону, відразу переглядалися і йшли в гру, якщо відповідали усім вимогам. Запитань, що надійшли, було біля сотні, з яких строгою редакторською групою було відібрано всього 50. Разом, весь марафонський пакет зайняв ні більше, ні менше, 400 питань. Щоправда після 1001-го питання 2003-го року цей марафон язик не повертався назвати СУ ПЕР (загальна його тривалість цього разу не сягала навіть цілої доби), хоча як захід, - це дійсно було СУПЕР.

На кожному марафоні є свій персонаж, що згадується в запитаннях із заavidною регулярністю. Торік, такою мішенню запитальників був Гаррі Поттер, що набив усім оскому й у відбірковому турі цього року (на три з 67 питань етапу це і була правильна відповідь). А що робити, якщо цей персонаж ні в кого з членів команди не викликає нічого, крім негативних емоційних проявів? Довго ніхто не погоджувався добровільно взяти на себе тягар читання цього "п'ятикнижжя", адже важко не погодитися, що їхати на марафон, де автори нібито нічого іншого з дитячої літератури не знають, не прочитавши цю книжку, було б просто самогубством. Тому один з гравців, що взяв на себе цю непомірну ношу, зміг витримати рівно півтори книги (*варто сказати, що ідеальних команд не існує і в кожній є якесь слабке місце. Тому буває так, що результат гри цілком залежить від уподобань авторів пакету питань - прим. ред.*). Але цього разу авторська група була як ніколи лояльна, і кількість питань по усьому, що пов'язано з Гаррі не перевищувала і 5.

Отже героєм 2004, поряд з Біллом (х/ф "Вбити Білла") став, хто б міг подумати, Олексій Андрійович Аракчєєв. Питання на ці теми звучали частіше за інші.

Цього року програмісти зробили спробу прогнозування результатів марафону і досягли успіхів у визначенні першого переможця. Ним стала команда „Пента" із Довгопрудного, яка дала 354 правильних відповідей.

Марафон підійшов до свого завершення. Одеса ще спала, за вікнами було щось біля трьох ранку. Холодним дощовим ранком Троїцької неділі учасники п'ятого одеського марафону розійшлися кожний у своєму напрямку для того, щоб сподіватися на те, що й у наступному році оргкомітет проведе захід, від якого зможуть отримати задоволення всі ті, кому формат 60 питань малуватий, тим, хто хоче грати, хто робить це у своє задоволення і для кого гра є чимось більшим ніж вбивство вільного часу.

Р.8: надпис на дипломі 2002 року казав - команда нагороджується за участь в супермарафоні 2002 року";

2003 -го - за виживання протягом 2-го супермарафону на 1001-е запитання";

2004-го - за перемогу над собою в супермарафоні".

Сергій Вінніченко

КРИВОРІЗЬКИЙ КЛУБ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІГОР „ЕРУДИТ"

e-mail: vsnm@rambler.ru

БІБЛЮТЕЧКА для НДО

Технологія розвитку інформаційно-методичної мережі для громадського сектору на регіональному рівні. Частина 1. (Азарова Т.В., Абрамов Л.К., ЦПТІ, 2004, 68 ст.)

Останні роки нашого життя переконливо продемонстрували, що демократична трансформація українського суспільства неможлива без спільних зусиль активних громадян, об'єднаних в громадські та благодійні організації, влади, представників бізнесу та ЗМІ. Ідеєю, що може об'єднати усі різномірні сили нашого суспільства є вирішення соціальних проблем, а найбільш вдалою формою є розвиток місцевих громад. Саме тому автори видання намагалися донести до читача позитивний досвід діяльності Центру підтримки творчих ініціатив, який спромігся побудувати на засадах соціального партнерства інформаційно-консультативну мережу в державних закладах культури, діяльність якої спрямована на задоволення інформаційних та організаційних потреб, що виникають в місцевих громадах в процесі вирішення соціальних проблем. Дуже важливим для діяльності Центру підтримки творчих ініціатив було те, що на протязі 1999-2004рр. організацію підтримували Міжнародні благодійні інституції, зокрема Фонд Євразія, який постійно надавав ресурси для діяльності та інституційного розвитку ресурсних центрів України (до мережі яких в 1999 році приєднався ЦПТІ). Така допомога дозволила нам працювати дотримуючись високих стандартів в роботі, розвивати кадровий потенціал організації. Саме це і стало одним з головних чинників нашого успіху.

Книга стане в нагоді у діяльності працівників НДО всіх професій.

Безкоштовно отримати видання можна надіславши офіційний лист-запит на бланку вашої організації, завіреного печаткою на адресу Центру підтримки творчих ініціатив: ЦПТІ, а/с 4/30, Кіровоград, 25006, Україна

БІБЛЮТЕЧКА для НД

Програми підготовки кадрів для системи інформаційно-методичного забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні (Кіровоград: ЦПТІ, 2004, 76 ст.).

Дане видання спрямоване на підтримку впровадження програми підготовки кадрів для діючих НДО з метою ефективного вирішення соціальних проблем. В книзі надані методичні рекомендації щодо підготовки основних спеціалістів для діяльності у третьому секторі: консультант інформаційно-консультативного пункту НДО, менеджер центру громадської активності, фандрейзер, менеджер з РК, тренер-консультант.

Програма складається з наступних розділів:

- о Розвиток громади.
- о Методика надання консультативних послуг регіональним НДО.
- о Менеджмент неприбуткової організації.
- о Фандрейзинг для НДО.
- о Зв'язки з громадськістю.
- о Соціальний маркетинг.
- о Технологія розвитку інформаційно-методичної мережі для громадського сектору.

Розробка програми здійснювалася фахівцями ІСКМ та ЦПТІ із залученням ряду спеціалістів, з інших регіонів, таких як:

Довгань Л. (Товариство Лева)

Качанова Н. (БФ "Громадські ініціативи")

Кононенко Л. (Міністерство культури і мистецтв України)

Краплин Р. (Волинський ресурсний центр)

Полуйко В. (Західноукраїнський ресурсний центр)

Стаднічук Н. (БО "Джерело")

Книга стане в нагоді у діяльності працівників НДО всіх професій.

Безкоштовно отримати видання можна надіславши офіційний лист-запит на бланку вашої організації, завіреного печаткою на адресу Центру підтримки творчих ініціатив: ЦПТІ, а/с 4/30, Кіровоград, 25006, Україна

Увага! Готується до друку третій наклад навально методичного посібника

"Інформаційне забезпечення процесу рішення соціальних проблем на місцевому рівні" (Азарова Т.В., Абрамов Л.К., - ІСКМ, Кіровоград, - 2003, 116с.)
Видання присвячено

опису інформаційних механізмів, покликаних допомогти у досягненні позитивних результатів при мінімальних витратах, у вирішенні соціальних проблем місцевими громадами. Посібник акцентує увагу саме на локальному рівні, де традиційні форми інформаційного забезпечення громадської активності не завжди ефективні, але існують інституції, які в змозі допомогти у цій справі всім небайдужим до вирішення соціальних проблем. Матеріал складається з наступних розділів:

1. Рішення соціальних проблем на місцевому рівні.
 2. Інформація. Інформаційний простір. Інформаційний обмін.
 3. Роль інформаційного обміну у вирішенні соціальних проблем.
 4. Інформаційний потенціал третього сектору.
 5. ЗМІ та громадянське суспільство.
 6. Традиційні форми зв'язку НДО та ЗМІ.
 7. Характеристика деяких інститутів інформаційного забезпечення рішення соціальних проблем.
- Безкоштовно отримати видання можна надіславши офіційний лист-запит на бланку вашої організації, завіреного печаткою на адресу Інституту соціокультурного менеджменту: ІСКМ, а/с 4/30, Кіровоград, 25006, Україна*

"НДО-Інформ" (Кіровоград, ІСКМ, -1999-2004) ІСКМ видає бюлетень "НДО-Інформ", у якому подається інформація про роль НДО в Україні та за її межами, про основні принципи існування цих організацій, про позитивний досвід та перспективи. Для того, щоб безплатно отримувати примірник бюлетеню, необхідно надіслати на поштову адресу ІСКМ офіційний лист-запит з печаткою організації. ІСКМ, а/с 4/30, М.Кіровоград, 25006, Україна.

ФУНДАЦІЯ Спенсера

Мета та діяльність: Фондація Спенсера була заснована в 1962 році Лайлом Спенсером. Адмініструванням грантів фондация займається з 1971 року. Найбільший обсяг грантів надається на дослідницьку діяльність в сфері освіти. **Існує дві програми фінансування досліджень:**

Значні дослідницькі гранти

Невеликі дослідницькі гранти. **Значні**

дослідницькі гранти Ця програма підтримує дослідницькі проекти, що вимагають більше ніж 40,000 доларів США. Дослідницькі проекти можуть варіюватись від середніх (тривалість не більше року), що здійснюються індивідуально, до більш тривалих групових (тривалість декілька років). **Процедура подання заявки до програми "Значні дослідницькі гранти":**

Фондація вимагає надання спочатку попередньої заявки, обсягом не більше 1,500 слів. В заявці **повинна** бути зазначена така **інформація:**

- стислий опис проекту: головне дослідницьке питання та очікувані результати;
- дослідницькі методи;
- стислий огляд літератури;
- внесок кожного з виконавців проекту.

Додаток повинен містити:

- резюме проекту, викладене незацікавленою особою (обсяг-1 абзац);
- детальний бюджет проекту, який ухвалений бухгалтерією інституту;
- резюме керівника проекту;
- контактна інформація.

Невеликі дослідницькі гранти

Ця програма здійснює фінансування короткотермінових дослідницьких проектів (до 2 років), що потребують не більше 40,000 доларів США. Процедура подання заявки до програми "Невеликі дослідницькі гранти":

Фондація не вимагає представлення попередньої заявки такої як під час подання до програми "Значних дослідницьких грантів". Попередньо необхідно надіслати інформацію у вигляді коротенької заяви (обсяг - не більше 1,800 слів) разом із додатками.

Вимоги: дослідники повинні мати науковий ступінь або/та стаж викладацької діяльності.

Обмеження: не можна двічі отримувати фінансування від Фондації Спенсера. **Останній термін подання заявки:** протягом року.

Контактна інформація:

Для програми "Значні дослідницькі гранти"

Адреса: Major Research Grants Program

The Spencer Foundation

875 North Michigan Avenue, Suite 3930

Chicago, Illinois 60611-1803

Тел.: 312-274-6511

Електронна пошта: majgrant@spencer.org

Веб - сторінка: <http://www.spencer.org/>

Для програми "Невеликі дослідницькі гранти"

Адреса: Small Research Grants Program

The Spencer Foundation

875 North Michigan Avenue, Suite 3930

Chicago, Illinois 60611-1803

Тел.: 312-274-6509

Електронна пошта: smgrant@spencer.org

Веб - сторінка: <http://www.spencer.org/>

Перевага надаватиметься проектам, що матимуть:

- чітко визначену мету та детально розроблений план реалізації проекту;
- реальні, послідовні і чітко визначені очікувані результати від реалізації проекту;
- вплив на розвиток громади, в якій працює організація;
- додаткові джерела фінансування;
- передбачають співпрацю з державними і громадськими структурами.

Максимальний розмір очікуваного від УЖФ фанту - 2.000 доларів США.

Термін реалізації проекту - до 6 місяців.

Кінцевий термін подання проектів - 13 серпня 2004 року.

Про результати розгляду проектів організації буде повідомлено письмово до 10 жовтня 2004 року.

Просимо звернути увагу:

- розглядаються лише оригінали проектів (з підписами і печаткою); надіслані факсом та електронною поштою проекти до розгляду не беруться;
- некомплектні проекти, а також ті, що надійдуть до УЖФ пізніше встановлено терміну, не розглядатимуться;
- подані матеріали не повертаються та не рецензуються;
- остаточне рішення УЖФ щодо проекту перегляду не підлягає;
- причини відмови у підтримці проекту не повідомляються.

Прохання подавати проекти особисто або надсилати поштою (бажано рекомендованим листом) за адресою: 04053, Київ, вул. Артема, 24Б, офіс 14.

Аплікаційну форму можна отримати: - в офісі УЖФ

- на Інтернет - сайті УЖФ: <http://www.uwf.kiev.ua>

КОНТАКТИ:

Олеся Бондар

Український жіночий фонд

04053, Київ, вул. Артема, 24Б, офіс 14

Тел.: (044) 2166139

Факс: (044) 2169269

Електронна пошта: uwf@uwf.kiev.ua

Інтернет - сайт: <http://www.uwf.kiev.ua>

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ ФОНД

Український жіночий фонд оголошує конкурс проектів, що спрямовані на обмін досвідом між жіночими організаціями України, Молдови і Білорусі.

Підтримуватимуться проекти, що передбачають обмін досвідом та інформацією, а також організацію спільних заходів із захисту прав жінок і лобювання їхніх інтересів між жіночими організаціями України, Молдови і Білорусі.

Мета конкурсу - зміцнення жіночих громадських організацій з України, Молдови і Білорусі, налагодження співпраці і обміну досвідом між ними, розповсюдження найбільш ефективних моделей роботи жіночих організацій.

Учасниці конкурсу - жіночі неурядові організації з України, Молдови і Білорусі. Підтримуватимуться двосторонні (Україна-Молдова або Україна-Білорусь) або тристоронні (Україна-Молдова-Білорусь) конкретні та практичні проекти, що передбачають рівну участь усіх сторін у їх реалізації. Заходи проектів можуть відбуватись в одній з країн учасниць. При розгляді проектів особливу увагу буде звернено на інноваційність підходів, чіткість результатів, а також на залучення у розробку і реалізацію проектів їх цільової аудиторії.

розповсюджується безкоштовно

Контактна інформація
Центру підтримки творчих ініціатив

✉ Для листів: ЦПТІ, а/с 4/30,
м.Кіровоград, 25006, Україна
☎ Телефон/факс: (0522) 300312, 351576
✉ Е-пошта: rc@cpi.kr.ua
🌐 Веб-сайт: www.ngo.org.ua
www.soclab.org.ua
👤 Керівник: Станкевич Л.О.

Листування тільки на сторінках бюлетеня.
ІСКМ та ЦПТІ може не поділяти думки
авторів публікацій. Бюлетень є спільним
інформаційним проектом ІСКМ та ЦПТІ і
розповсюджується безкоштовно як
ілюстративний матеріал під час
освітніх заходів.

Редактор: Т. Азарова
Технічний редактор: А.Флоренко

Контактна інформація
Інституту соціокультурного менеджменту

✉ Для листів: ІСКМ, а/с 4/30,
м.Кіровоград, 25006, Україна
☎ Телефон/факс: (0522) 246675
✉ Е-пошта: iscm@ngo.org.ua
🌐 Веб-сайт: www.presscat.org.ua
👤 Керівник: Абрамов Л.К.